KORJAUS RUOVEDEN HISTORIAN TALONHALTIJA LUETTELOON

494 Vilppula

495 Peltola II

496 Vilppula-Poukka

497 Niemi (Huutoniemi) uudistalo, aluksi torppa

LISÄYS

Tuhrusniemi myöhemmin Wälikoski

Tiivistelmä

Vuosi 1646-50 on se hetki, jolloin Ajostaipaleen talon isäntäveljet Tuomas ja Paavo Klemetinpojat jakavat perillisilleen omat talo asuttavakseen. Tästä muutoksesta on esitetty Ruoveden historian erillisessä talonhaltijan luettelo nimisessä kirjassa väärä tulkinta. Jopa niin väärä, että siellä ei esiinny lainkaan tuota 1/6 manttaalin suuruista, alueen suurinta taloa nykyistä Mäkitaloa. Tämän haaran esi-isänä on Heikki Paavonpoika. Heikin isä on Paavo Klemetinpoika, joka tunnetaan myös nimellä Påll Ajox. Sen toisen haara, josta aikoinaan tulee Peltolan talo, jakoi Tuomas Klemetinpoika tyttärelleen Marketalle ja vävylleen Simo Tuomaanpojalle.

Seppo Saarinen 2026

saarinenseppo@live.fi

LISÄTIETOA ERÄMAA OMISTUKSISTA

Vuoden 1589 tarkastusmaakirjan mukaan Vilppulan Huopioniemessä asuva Markku Laurinpoika (talo Honko) oli Lempäälän Lipon ja Alkkulan kylien erämaalla, Ajostaipaleen Paavo Heikinpoika (talo Ajos), Vilppu Laurinpoika (talo Vilppula)[1] ja Heikki Pynnönen (Elämäntaipaleella talo?) yksin Alkkulan erämaalla sekä Elämäntaipaleen Lauri Paavonpoika (Mäkelä) myös Alkkulan erämaalla, VA 2401b f. 603v, 610v.

Nämä kaikki talot ovat niiden rajojen sisällä, jotka on 1595 vahvistettu Alkkulan ja Lipon asukkaiden myyneen Hongon, Ajosjärven ja Tamminiemen uudisasukkaille erämaiksi. Ruoveden maanjako-oikeuden pöytäkirja 12.6.1794, VA Turku ja Pori 38/12. Talon (Oluff Alkuinen) Olavin eräsijaosuus ei ilmeisestikään ole tällä 1589 mainitulla alueella, vaan siitä koilliseen. Ks. Lippo.

Alkkulan taloilla on siis ollut Vilppulassa sellaisia miehenosia, joita ei ole lainkaan 1552 noteerattu.

Lähdetiedon mukaan Lempäälän Lipon ja Alkulan omistamista erämaista ostettiin alue:

Vuoden 1589 tarkastusmaakirja tietää, että uudisraivaaja Markku Laurinpoika asui Huopioniemessä, (Håpianiemi), Vilppulassa på Lempelä erämarch Lippois och Alchula byar, VA 2401b f. 603v. Tämä Markku Laurinpoika, (Hongoi), oli Huopioniemen Hongon isäntänä 1562-1599 (Matti J. Kankaanpää, Vanhan Ruoveden talonhaltijat v. 1552-1809, Vanhan Ruoveden historia I:2, s. 169).

*20.1.1595 on annettu tuomio sen alueen rajoista, jonka Vilppulan **Hongon, Ajosjärven ja Tamminiemen isännät olivat ostaneet Lempäälän Alkkulan ja Lipon kyliltä**. Tuomio sisältyy katselmuskirjeeseen 9.7. 1632 ja se on jäljennetty Ruoveden maanjako-oikeuden pöytäkirjaan 12.6.1794 (MHA Turku & Pori no 38/12). Rajat ovat Löytänän Rajaniemi, Mäntyvuori, Lahdenpohja (= Laksinjärven Rajalahti). Kälvivuorenkorkia, Vuohijärvi, Joensuu, Äijänkankaannenä (heti Vilppulan taajamasta etelään), Likasenpohja (Ajosjärven länsirannalla), Kasilanhieta (Hongonselän itärannalla), Huopiontaipale (Hongonniemen kannassa Hongon talosta vähän etelään), Siikoisaari (Paloselällä), Elimänjoki (= Elänteen ja Paloselän välissä) ja Löytänekoski (Elänteen ja Löytänän eli nykyisen Kurkijärven välissä). Nämä rajat sulkevat sisäänsä Ajostaipaleen laajan jakokunnan.*

Pohjois-Suomen alilaamanni Klemet Gröp antoi Ruoveden laamanninkäräjillä 23.1.1571 tuomion, jolla mm. erotettiin Klaus Åkenpojalle (Tott) kuuluva Lempoisten Maakaisen entinen erämaa Lipon kylän osuudesta. Tämän välin rajakohdat olivat Rajalahti (Laksinjärvellä), Mäntyvuori ja Löytänäjärven Rajaniemi (sen itärannalla). Rajalahdella oli jo ennestään merkkinä kuusi kiveä ja Rajaniemessä 12. Ne on sinne asetettu jo eräkaudella. VA Klaus Tottin maakirjan jäljennös f. 172v.

Ajostaipaleen tulevan Vilppulan talo taasen sijaitsi Vitsakoskenmaan alueen sisällä, jonka 1550 -luvulla omisti Jöns Sorvalainen Sorvan kylästä.

Tietolähteet; Ruovettä koskevat maakirjat.

Lippo ja Alkkula sijaitsevat kartassa nykyisen Akaan alueella.

[1] Tämä, että myös Vilppu Laurinpoika olisi osallisena kaupassa on virhe. Samasta asiasta on myös toinen selvitys, jossa Vilppu Laurinpoikaa ei mainita. Eihän hänen maansakkaan ole tämän kyseisen maa-alueen sisällä.

Kartta Vitsakoskenmaasta, jonka omisti Sorvan Jöns Sorvalainen ja jonka alueen sisällä on Ajostaipaleen tuleva Vilppulan talo.

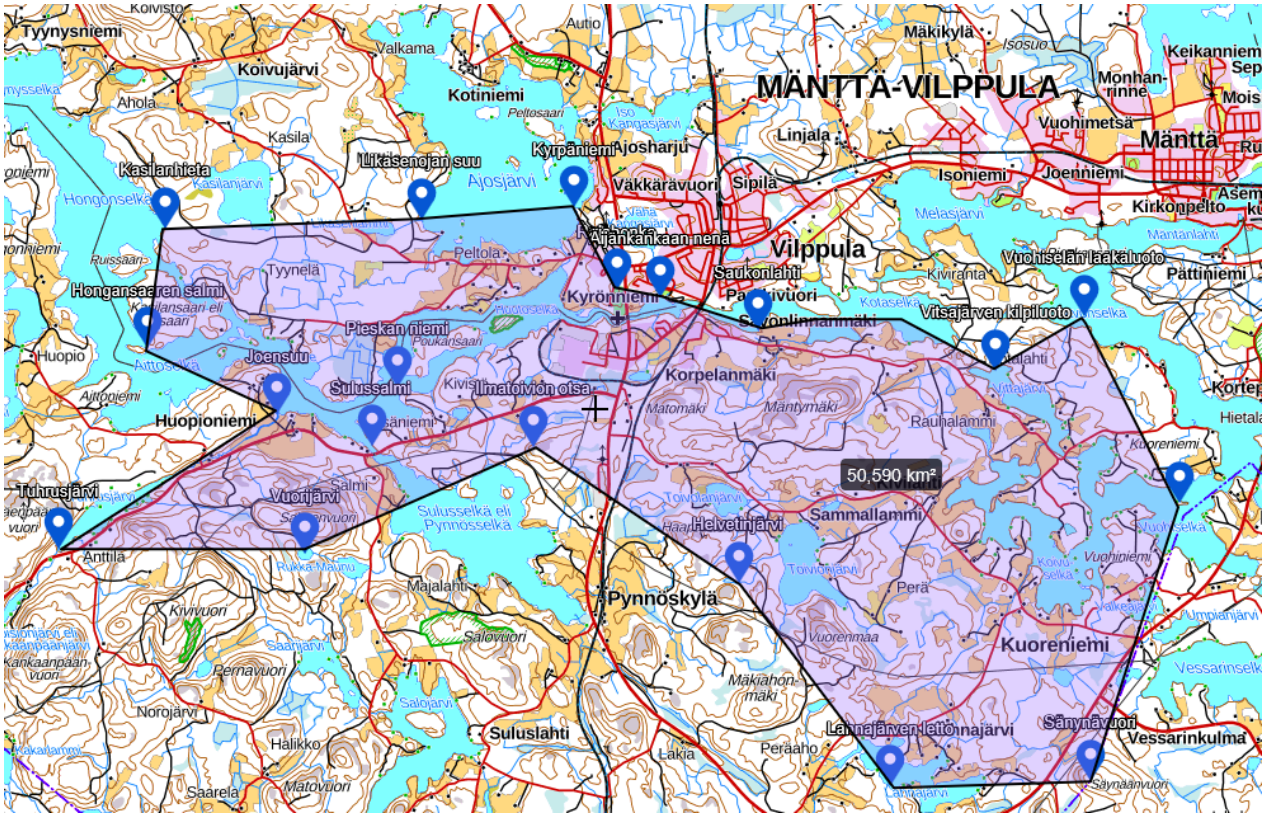

Vitsakoski kuuluu Ylä-Satakunnan kihlakuntaan ja Vesilahden Hallintoalueeseen.

Karttakuvat; Maanmittauslaitos

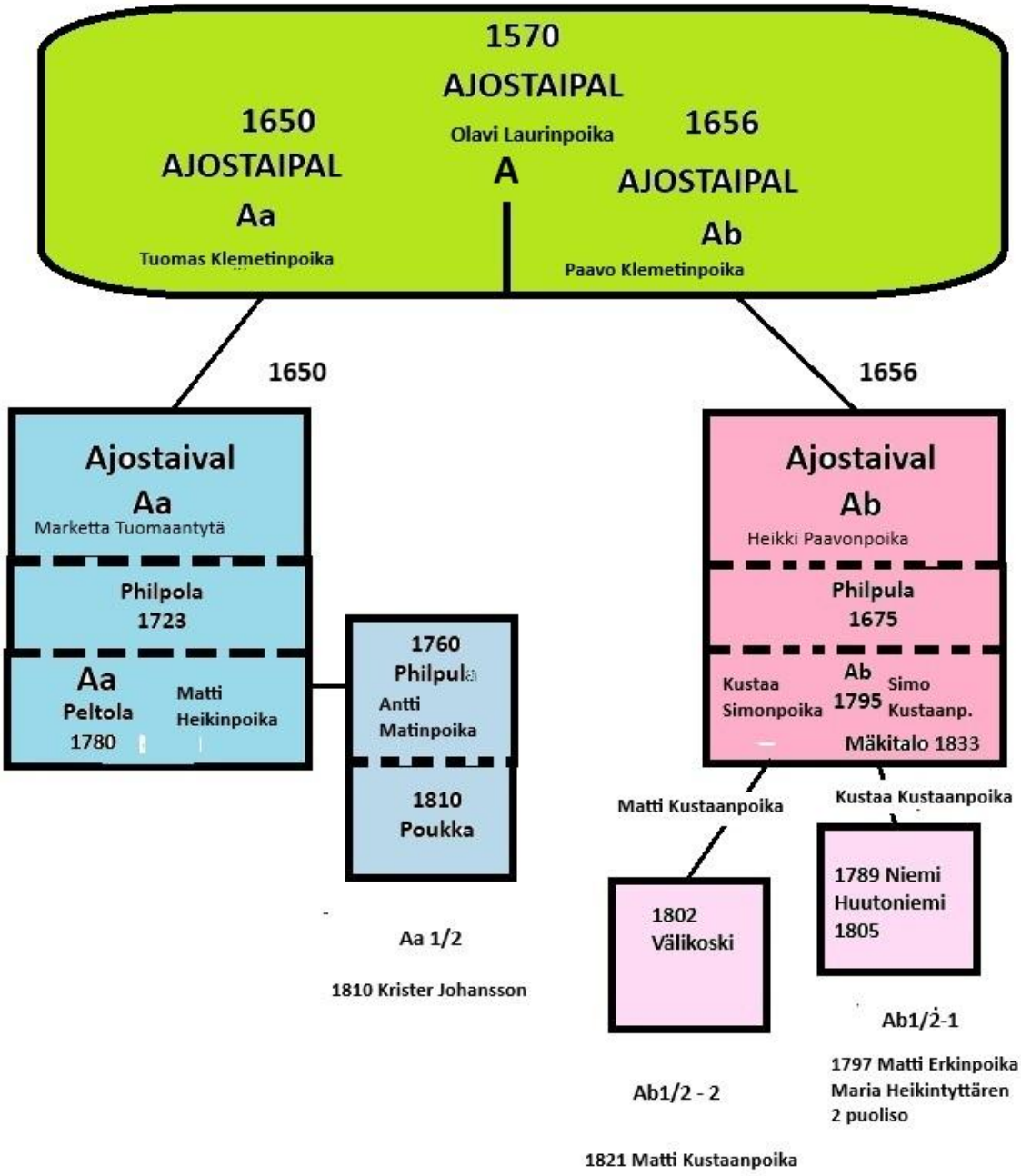

Kaaviossa esitetään Ajostaipaleen talon eri jakautumiset. Vuosiluvut ilmaisevat sitä aikaa jolloin kyseiset nimitykset eri taloista esiintyvät historiassa ensimmäisen kerran, joko asutuksen yleisluettelossa tai rippikirjassa.

TALONHALTIJA LUETTELO / RUOVEDEN HISTORIA KORJAUS

KORJATTU KOHDAT; 494 Vilppula, 495 Peltola II, 496 Vilppula- Poukka ja 497 Niemi (Huutoniemi) uudistalo, aluksi torppa.

Tämän artikkelin lukuohje:
Huomaa, että henkilöiden syntymä- tai kuolinaikoihin ei olla kiinnitetty erityistä tarkkuutta vaativaa huomiota.
lukuesimerkki:
***1 monesko isäntä talossa kyseessä**. (numerointi pääosin sama kuin Talonhaltijaluettelossa)*
Suhde edelliseen isäntäväkeen
Isännän nimi, 1500-1600 isännyyden aika talossa, syntymäaika, kuolinaika
puolison tiedot
(Huomaa, että aikatietojen oikeellisuutta ei ole tarkistettu. Niissä voi olla virheitä)

---

494 Ajostaivall

Talonhaltijaluettelossa käytettiin tässä kohdin talon nimenä VILPPULAA. ***Nimistöntutkija professori Viljo Nissilä*** *on tutkimuksessaan Vilppula talon nimestä maininnut sen vakiintumiseen vaikuttaneen sen, että talo säilyi useita polvia Vilppu Laurinpojan jälkeläisillä.* ***Talosta kuitenkin käytettiin vielä vuonna 1637 nimitystä Ajosstaiwall****, (Ajostaipale, Ajostaipal).*

Asutuksen yleisluettelossa ei käytetä Vilppula -nimeä, vaan isännät on merkitty Aiahtaivall, (Ajostaipale) nimen alle kuuluvaksi. Tämä on selvä poikkeus Ruoveden talonhaltijaluetteloon. [2]

1 Olavi Laurinpoika Iivarinen 1570 – 1579.

Edellisen veli
2 Vilppu Laurinpoika Ajostaipaleella 1580 – 1606 puumerkki lm 1573, 1577-78, 1580, 1589, 1595. *(Hänen sanotaan eläneen Lempäälän Alkulan erämaata)*[3]

Virallisesti talo oli asiakirjoissa nimeltään AJOSTAIVALL, mutta talosta oletettavasti ryhdytään kansan suussa käyttämään epävirallisesti nimeä Philpula, koska samaan "pihapiiriin" nousi uusi talo Paavo Heikinpojalle vuonna 1584, (tämä sukuhaara muodostaa myöhemmin Talonhaltija luettelon 490 Ajos suvun).

Edellisen poika
3 Klemetti Vilpunpoika Ajos 1607 – 1617, lm 1615, 1617, mainittu vielä 1629, puumerkki 1615.

Edellisen poika
4 Paavo Klemetinpoika 1618 – 1633, lm 1623. *(Nimenä myös Påll Ajox)*

Edellisen veli
5 Tuomas Klemetinpoika 1634 – 1649; Talo varusti rakuunan 1655 -56,
puoliso Kaisa Yrjöntytär.

---

[2] Seppo Saarinen kokoelma; kirjat Ajostaipaleen vanhimpien talojen omistuksia ja asukkaita vuodesta 1560 eteenpäin ja Vilppulan talon vaiheita kommentoiden.
[3] 1586 Ajostaipaleen alla on merkitty myös isäntänä Olof Hendersson ja hänen jälkeensä samassa "talossa" 1592 Påll Hendersson. Påll Ajox eli Hendersson jatkaakin isäntänä vuoteen 1619 Ajostaipaleessa. 1620 Ajostaipaleessa näyttää olevan kolme isäntää; 1. Melasen isäntä, Jöns Melainen. 2. Ajoksen isäntä Henrik Ajoxen Pållsson ja 3. Tulevan Vilppulan isäntä Påll Ajox Clemetson.

1655 AJOSTAIVALL TALO JAETAAN SEN VELJESTEN, TUOMAS ja PAAVO, KESKEN.

MUODOSTUU TALONHALTIJAT, JOISTA TUOMAAN SUKUHAARASTA MUODOSTUU NYKYPÄIVÄN PELTOLA JA PAAVON SUKUHAARASTA PUOLESTAAN NYKYPÄIVÄN MÄKITALO.

Ajostaipal; Talon ½ saa Thomas Clemetsonin (494/5) tyttär Marketta Tuomaantytär (494/ 6) ja hänen miehensä talon vävy Simo Tuomaanpoika

Ajostaipal; Toinen ½ taloa menee Thomaksen veljen Paavo Klemetinpojan (494/ 4) pojalle Heikki Paavonpojalle (496/6).

Talosta Ajostaivall esiintyy myös rinnakkaisena nimi ”Vesikoski”.

… jatkoa kohdasta 494 / 5

494 Ajostaivall

TUOMAS KLEMETINPOJAN (5) OMISTAMAN TALON OSAN HALTIJANA JATKAA 1650 HÄNEN TYTTÄRENSÄ SUKUHAARA.

Tuomas Klemetinpojan (494/5) vävy

6 Simo Tuomaanpoika 1650 – 1669, lm 1658 – 69, kuollut 1669.
Puoliso Marketta (Maisa) Tuomaantytär kuolee 1695, (Tuomas Klemetinpojan (494/5) tytär).

Philpula (Vilppula) 1670-luvulla talo saa virallisissa asiakirjoissa tämän nimen.

Ensimmäisessä säilyneessä Ruoveden rippikirjassa talosta käytetään ensimmäisen kerran nimeä Philpula 1723

494 Philpula

Edellisen poika

7 Tuomas Simonpoika 1671 – 1697, kuollut 1697
Puoliso Elina (Elin) Rekontytär

Asutuksen yleisluettelon mukaan Thomas Simonpoika ja vaimonsa Elin ovat talossa isäntänä 1671 – 1697 ja uusi isäntä olisi, poika? Juho Tuomaanpoika Philpula, vaimona Karin. Mahdollinen poika Juha Tuomaanpoika jatkaisi 1698 - isännyyttä?

***Tämä SAY vuosisivu 1695 – 1714 sisältää runsaasti väärin kirjauksia**. Esimerkiksi Tuomas Heikinpoika ja vaimo Maria ovat kirjattu Philpulan talon 496/8 Erkki Heikinpojan tietoihin ja Juho Tuomaanpoika ja vaimo Karin on vastaavasti kirjattu Tuomas Simonpojan tietoihin.*
Siis merkinnät ovat ristissä keskenään. Muitakin virheitä sivulla on.

Seurataan tässä merkinnässä Matti Kankaanpään Ruoveden Talonhaltijaluettelon merkintämuotoa.

Edellisen lanko (Tuomas Simonpojan (494 / 7) sisko on Maria Simontytär)

8 Tuomas Heikinpoika 1698 – 1716, lm 1704 – 11, kuollut 1716
Puoliso Maria Simontytär 1717 – 1719, kuollut 1724

Talo saa uuden isäntäpariskunnan. Kuorevedellä syntynyt Juha Heikinpoika Marttila syntynyt n.1651 asustaa taloa isäntäperheenä yhden vuoden.

Uusi suku

9 Juho Heikinpoika 1720 -1721 syntynyt Kuorevesi n. 1651, kuoli 21.12.1729 Philpula.
Puoliso Kaisa

Vieras suku hallitsee isäntänä vain yhden vuoden Philpulan taloa. ***Alkuperäinen suku saa jatkonsa Marketta Tuomaantyttären kautta****. Hän on Marketta, (Maria), Simontyttären (494/8) tytär.*

Maria Simontyttären ja Tuomas Heikinpojan tytär (494/8) ja Juho Heikinpojan poika

10 Heikki Juhonpoika Kuorevedeltä 1722 – 1747. Syntynyt 1698, kuoli 1765.
Puoliso Margaretha Tuomaantytär syntynyt 1685, kuoli 1765.
Äidin Marketta Simontyttären (494/8) kautta on sukuyhteys Philpulan taloon.

Edellisen vävy

11 Matti Heikinpoika[4] 1748 – 1753, syntynyt 1712, kuoli 29.12.1753.
Puoliso 1736 Maria Heikintytär, Syntynyt 1712 . Heikki Juhonpojan (Aa10) tytär.
Maria Heikintytär oli miehensä kuoltua **talon isäntä emäntänä 1754 – 1759**.

Talon sukuyhteys on tässä kohdin tytärten kautta, sillä ***Maria Heikintytär*** *oli Tuomas Heikinpojan vaimon, talontyttären* ***Maria Simontyttären (494/8) tytär ja Marketta Tuomaantytär (494/6)*** *ovat Ajostaival Philpulan sukujuurta.*

Talonhaltijaluettelon mukaan Philppulan tämän puoliskon talo olisi jaettu 1760 ja uutena isäntänä olisi Philpun talon poika Antti Matinpoika.
Rippikirjassa 1723-58 löytyykin Matti Heikinpoika talon vävynä.

Asutuksen yleisluettelossa **1760 -1779 on näkyvillä kolmas Philpula** nimeä kantava talo. Tämän uuden talon isäntänä on Matti Heikinpojan poika Antti Matinpoika. **Tätä uutta taloa,** joka on siis lohkaistu Philpulan Matti Heikinpojan (494/11) talosta **kutsutaan nimellä Pellonperä** ja myöhemmin siitä tulee Poukka niminen talo.

[4] Asutuksen yleisluetteloon on nimi kirjoitettu muotoon måg Matts Eriksson ei Henriksson. Rippikirjassa se on Matts Henriksson ja syntymäaika on merkitty 17.1.1710.

494 Pellonperä eli Poukka

Matti Heikinpojan osasta 1760 vuonna Philpulan ½ talon osasta lohkaistu osa Pellonperä, myöhemmin nimi on Poukka.

Uusi talo on 1/8 manttaalin Matti Heikinpojan (494/11) pojalleen Antille lohkaisema osa.

Jaetun ½ Philpulan talosta edellisen poika (494/11)

12 Antti Matinpoika 1760 – 1793, s 1739, k 1800
Puoliso 1760 Kirsti Yrjöntytär Kuoreveden Kaltilasta s 1740. k 1803

Antti Matinpojan poika ei jostain syystä jatka isännyyttä, vaan Pellonperä eli myöhemmin Poukan talo saa uuden suvun isännäkseen. Entinen suku siis sammuu tähän Matti Antinpoikaan.

Uusi isäntä, Risto Juhonpoika on kokenut huiman kehityskaaren. Orivedeltä syntynyt Risto avioitui Längelmäestä kotoisin olevan Maria Ripmanin kanssa. Hän värväytyi Majurin komppaniaan ruotu 121 Oriveden Naappilasta. Kuului siis Porin läänin jalkaväkikomppaniaan. Oriveden Mellissä hän oli itsellisenä ennen muuttoaan 1785 Ruovedelle. Ruovedellä hän oli Haapaniemen torpparina, kunnes yleni Ruoveden Philpulan, (Poukan), talon isännäksi.

Uusi isäntä

13 Risto Juhonpoika 1794 – 1802, sotamies nimi Krig.
Oriveden Naappilasta s 1755 Orivesi Haavisto.
Puoliso Maria Heikintytär s 1757

Edellisen poika

14 Juho Ristonpoika 1803 -, s 1779
Puoliso 1802 Heta Juhontytär Melaselta s 1778

Rippikirjassa 1789 – 1794 on tällä Philpun talolle merkitty kaksi isäntää samaan taloon.

1. **Antti Matinpoika (talon vanha isäntä)**
2. **Risto Juhonpoika (talon tuleva isäntä)**

Poukan talon tiedot Talonhaltijaluettelossa loppuvat tähän Olen kuitenkin lisännyt jatkoksi muutaman isännän Poukkaan.

---

494 Poukka lisäykset isäntiin

Poukka nimi tulee käyttöön 1810

Edellisen poika (Aa ½ 14)

15 Cabriel Juhanpoika 1838 -, syntynyt 11.3.1804, kuoli 18.1.1847
Puoliso Hedda Juhontytär syntynyt 1800 Kuhmalahti, kuoli 23.6.1855
Rippikirjassa 1831 -35 Cabriel on merkitty UB nuori isäntä merkillä.

Edellisen poika (494/15)

16 Johan Gabrielsson 1848 – syntynyt 18.10.1828, kuoli 31.10.1862
Puoliso Wilhelmiina Henriksdoter syntynyt 5.4.1824 Peltola

17 Manu Kustaanpoika 1863 - 78, syntynyt 19.1.1832
Puoliso leski Wilhelmiina (Miina) Heikintytär syntynyt 5.4.1824

Johan Gabrielsonin (494/16) poika

18 Santeri Juhanpoika 1878 - 1890, syntynyt 25.3.1859
Puoliso Eufrosiina Mooseksentytär syntynyt 10.6.1860

Uusi suku tulee isännäksi.

Poukan uusi isäntä

19 Selim Edvard (Efrain) Antinpoika syntynyt 1886 – 1899 13.1.1839 Pihlajavesi Yltiä
Puoliso Amalia Eveliina Matintytär syntynyt 10.2.1835

Poukan ostaa poika Anton 1887 (494/19)

20 Anton Konstantin Seliminpoika 1899 – 1909 –, syntynyt 11.5.1863 Pihlajavesi
Puoliso Jemina Eprantytär Peltola syntynyt 6.8.1864, isä (Aa18)

Anton avioituu kantatalo Vilppulan Peltolan tyttären Jemina Eprantyttären kanssa. Heidän pienokaisensa Eero Johannes Poukka, s. 14.12.1894 k. 29.1.1895, haudattu Vilppulaan. Hauta on järjestyksessä toinen hautausmaan vanhimmista säilyneistä haudoista.

Antonin (494/20) poika

21 Aarne Johannes Poukka syntynyt 15.12.1906
Puoliso Helena Tuomaantytär Ahtiainen syntynyt 30.6.1923

Tähän loppuu Poukan talon lisätyt tiedot

495 Peltola II

Talonhaltijaluettelossa käytetään nimitystä 495 Peltola II. Tällaista Peltola II taloa ei ole ollut olemassa.

495 numeroinnin syy voisi olla talon saama uusi nimi, Ylänen-Philpula 1771.

Tästä puolikkaasta jatkuu kantatalon Philpulan se osa kantataloa, jota 1771 alkaen kutsutaan nimellä Ylänen -Vilppula ja sen siirtymisen ja uudelleen rakentamisen jälkeen 1826 Peltola[5]. Talo on 1/8 manttaalin talo.

Ylänen-Philpula nimi tulee käyttöön, koska toinen puoli vanhaa Philpulan taloa siirtyi uuteen rakennuspaikkaan noin 150m alarinteeseen ja se nimettiin Alanen-Philpulaksi 1771, niin tietenkin oli olemassa myös Ylänen-Philpula silloin 1771.

…jatkoa kohdasta 494 / 11

495 Ylänen-Philpula

Alanen-Philpulan siirtyessä toiselle rakennuspaikalle vuonna 1771, jää entiselle paikalle Philpulan talon se puolisko, jonka emäntänä on Matti Heikinpojan(494/11) tytär Maria ja miehensä, talon vävy Matti Samulinpoika. Talosta käytetään nyt uutta nimeä Ylänen-Philppula.

Matti Heikinpojan (494/11) vävy

13 Matti Samulinpoika 1771 – 1778, sitten itsellinen syntynyt 1742
Puoliso Maria Matintytär syntynyt 1743, isä Matti Heikinpoika (494/11)

Edellisen poika

14 Heikki Matinpoika 1779 – 1803, syntynyt 1752, kuoli 1807
Puoliso Maria Simontytär syntynyt 1757

SAY kertoo talon nimeksi Filppula – Peltola vuonna 1780

Asutuksen yleisluettelo tuntee jo nimen Peltola 1780. Tämä on kuitenkin virhe nimenä, sillä Peltola siirtyi ja nimettiin vasta vuoden 1825- jälkeen. Rippikirjassa vuoteen 1825 asti nimi on virallisissa asiakirjoissa Philpula ja kansan kesken Ylänen-Philpula.

Tehdystä kirjoitusasusta tuolle ”Filpula-Peltola” tekstistä näkee, että se on asiakirjaan jonkun myöhemmin lisäämä. Ehkä itselle tarkoitettua muistutusta varten. Tällaisia ei pitäisi asiakirjoihin jälkikäteen lisäillä.

---

[5] Peltola nimi samoin, kun jaetun talon toisen puoliskon Mäkitalo nimi ilmestyy virallisiin asiakirjoihin 1830-luvun jälkeen. Sylvi Tuohilammin, (Mäkitalo), perinnetieto sattuneesta Vilppulan talon kaikkien rakennusten palosta ajoittuvat 1850- luvun aikaan. Tätä ennen oli jo siirtynyt talo Alanen- ja Ylänen-Vilppula talot uuteen rakennuspaikkaan. Käyttöön tuli Peltola nimenä talolle, sillä talo oli siirretty entiseltä paikaltaan n. 400m. Samoin rakennettiin Mäkitalo nykyiselle paikalleen.

Edellisen vävy

15 Kaarle Fredrik Kaarlenpoika Nenoselta 1804 - 1811, lm n. 1810, syntynyt 17.8.1768
Puoliso 1799 Helena (Leena) Heikintytär synt. 5.8. 1782, Heikki Matinpojan (495/14) tytär
Kaarle Kaarlenpoika muuttaa perheineen Pirttiniemeen n.1816.

Philpulan taloon, (Ylänen-Philpula), on merkitty Maria Simontytär syntynyt 1757, GB H eli vanhaemäntä. Hänen mukanaan on poika Henrik Henriksson syntynyt 1793

Rippikirjassa 1810-11 Philpula talon kohdalle on merkitty, Philppula Nämademan, (Vilppula lautamies), joka voidaan väärin tulkita tarkoittamaan NEDAN = Vilppula Alempi. Tämä on ilmiselvä virhemahdollisuus. Peltola on Ylempi – Vilppula eli Öfre – Philppula. Rippikirjassa 1812 – 16 talon nimi on kirjoitettu Filpula

Tähän päättyy Ruoveden Talonhaltija luettelon Ylänen-Philpula isäntätiedot. Olen kuitenkin lisännyt muutaman isännän heidän jälkeensä tähän loppuosaa.

---

495 Ylä-Philppula lisäykset isäntiin

Ylä-Philpula ja Pirttiniemi isännyydet vaihtuvat 1812-1816 aikana.

1812 -1816 aikana Heikki Matinpojan (495/14) poika Heikki Heikinpoika, joka oli 14-vuotias isänsä kuollessa 1807, on varttunut mieheksi ja avioitui Pirttiniemen entisen torpparin Anders Johanssonin tyttären Hedvig Andersdotterin kanssa. Ei ole soveliasta, että Ylänen-Philpulan ison talon poika on entisessä torpassa isäntänä. Niinpä Ylä-Philpulan vävy Karl Karlsson (495/15), joka on aviossa Henri Henriksonin (495/16) siskon Leena Heikintyttären kanssa vaihtaa Ylä-Philpulan isännyyden Pirttiniemen isännyyteen. Ja Heikki Heikinpojasta tulee isänsä jälkeen taasen 1816 isäntä Yläseen-Philppulaan. Heikki ja appensa Anders Johansson ovat sitten vanha- ja nuori-isäntä 1816 Yläsessä-Philpulassa. Rahaakin muutto vaati ja virallisen kaupan.

… jatkoa kohdasta 495/15

Heikki Matinpojan ja Maria Simontyttären poika (494/14).

16 Heikki Heikinpoika 1816 – 28, syntynyt 11.2.1793, kuolee 22.9.1828
1 vaimo Hedvig s. 13.12.1793 k. 1816
2 vaimo 1818 Maria Jörensdoter toimi emäntä isäntänä 1829-1831, Syntynyt 1789

Heikin myöhäinen isännyys johtuu siitä, että isänsä kuollessa hän oli vasta 10 vuotta vanha ja ei ollut kykenevä isännäksi. Hänen sijalleen isännäksi tulee siskonsa Leena Heikintyttären mies Kaarle Kaarlenpoika (494/15). Heikki Heikinpojan sitten avioiduttua Pirttiniemen tyttären, Hetan (Hedvig), kanssa niin isännyys vaihdetaan Heikille ja Sisko Hedvig sekä talon vävy saavat muuttaa Pirttiniemeen. Tämä vaihto ajoittuu vuosille 1812-1816.

495 Peltola

Rippikirja 1826 käyttää talosta ensimmäisen kerran nimeä Peltola. Peltolan talo on 1/8 manttaalin talo. Peltolaksi siirtyminen on ajoitettu vuoteen 1826 rippikirjan merkintöjen avulla. Vuosi 1826 on Peltolan talon siirtymisen ja rakentamisen vuosi. Peltola erosi vanhasta Philpulan talojen sijainnista nykyiseen kohtaan Ajosjärven rannalle. Huomaa siis, että Ylempi-Philppula ja Peltola ovat fyysisesti eri talot.

… jatkoa kohdasta 495/16

Edellisen vävy (495/16)

17 Carl Johansson 1831- 60, syntynyt 1.6.1806
Puoliso Anna Stina Heikintytär, syntynyt 12.3.1818, kuolee 24.6.1862
1863 Carl = Kalle Juhanpoika on merkitty(e T is) eli entinen tilan isäntä.

Edellisen poika

18 Epra Kallenpoika 1863 - 1900, syntynyt 24.1.1838, kuolee 26.11.1914
Puoliso vihitty 1863 Hetastiina Antintytär syntynyt 16.12.1842, kuoli 3.7.1915
Epran veli 1840 syntynyt Aleksanteri Peltonen oli Ruoveden tunnettu lukkari ja urkuri. Aleksanteri oli Oskari Merikannon opissa ja saavutti suurta menestystä urkurina myös ulkomailla.

Edellisen vävy

19 Toivo Hermanni Taavinpoika Riihonen 1916 - , syntynyt 18.10.1880 Keuruu
Puoliso Hilma Eprantytär Peltola syntynyt 27.8.1873, isä Epra Kallenpoika (Aa18)

Peltolaa koskevat tietoni sen isännistä lopetetaan tähän.

… jatkoa kohdasta 494/ 4

~~496 Vilppula-Poukka~~

*Ruoveden talonhaltijaluettelo käyttää tästä sukuhaarasta nimeä **496 Vilppula – Poukka. Tämä on väärä nimitys.*** **Oikea nimi tässä kohdin on tuo 496 Ajostaivall.**

PAAVO KLEMETINPOJAN (494/4) OMISTAMAN TALON OSAN HALTIJANA JATKAA 1656 HÄNEN POIKANSA SUKUHAARA.

Vuonna 1655 talo Ajostaival jakautui kahdeksi osaksi. Tämä nyt käsiteltävän osan puolikastaloa on Paavo Klemetinpojan (494/4) osa saama talonosa.

Talo on Ajostaivall vielä nimeltään asutuksen yleisluettelossa. Kansan puhekielessä taloa on oletettavasti kutsuttu jo tällöin Philpulaksi.

Myöhemmin tästä Paavon suvun haarasta tullaan käyttämään taloille nimiä Nedre Philpula, eli Alanen-Vippula ja edelleen Mäkitalo. [6]

Suomen Asutuksen Yleisluettelossa ei käytetä Vilppula nimeä, vaan isännät on merkitty Ajostaivall nimen alle kuuluvaksi. Jos halutaan korostaa sukuhaaran nykynimeä, niin voitaisiin merkitä Ajostaivall tuleva Alanen-Philpula ja edelleen Mäkitalo.

… jatkoa kohdasta 494/4

496 Ajostaivall

TALON ISÄNTÄNÄ 1656 ON PAAVO KELEMETINPOJAN (494/4) POIKA HEIKKI (496/6). Talo on 1/6 manttaalin talo.

Paavo Klemetinpojan (494/4) poika

6 Heikki Paavonpoika 1656 – 1671, kuoli 1671-2
Puoliso 1 Vappu Heikintytär kuoli 1658
Puoliso 2 Anna Erkintytär

Vuoden 1661 kohdalle on asutuksen yleisluetteloon merkitty talo kuuluvaksi Kruunulle.

496 Philpula

Philpula (Vilppula) 1670-luvulla talo saa virallisissa asiakirjoissa tämän nimen.

Edellisen poika

7 Klemetti Heikinpoika 1672 -1689, kuoli 1697
Puoliso Elina (Ellin)

Edellisen veli, Heikki Paavonpojan (494/6), poika

8 Erkki Heikinpoika 1690 – (1697) 1700, kuoli 1697
Puoliso Vappu Yrjöntytär

Suomen Asutuksen Yleisluettelon sivu 1695 – 1714 on sivu, jossa merkinnät ovat kahden Philpulan talojen osalta sekaantuneet. Joten siitä syystä seurataan tässä tutkinnassa Matti Kankaanpään Talonhaltija luettelon merkintämuotoa.

Juho Tuomaanpojan (496/9) kerrotaan olevan **”edellisen sisarenpoika”**. **Tämä ei pidä paikkaansa**, jos on kuten alla selvitetään tuon sisaren nimi Margeta Paavontytär.

[6] Seppo Saarinen kirja: Philpulan talosta Mäkitaloksi.

Paavo Klemetinpojan (494/4) tyttären, Marketta Paavontyttären poika, eli Heikki Paavonpojan (496/6) sisaren poika Pynnäseltä Suluslahdesta. Isä Pynnäsellä on Thomas Antinpoika. (Geni tieto Laura Aitomaa-Jantunen).

Tämä voidaan todentaa myös SAY sivulta, jossa **Thomas Klemetsonilla** kerrotaan olleen **veljen tytär Malin Pålsdoter**.

… jatkoa kohdasta 496/8

~~Edellisen sisarenpoika~~
Marketa Paavontyttären poika Suluslahdelta.

9 Juho Tuomaanpoika 1698 – 1712, kuoli 1712
Puoliso 1698 Kaisa Erkintytär Tamminiemestä, kuoli 1737.
Leski Kaisa avioituu uudelleen, vihitty 1713.

Lesken, Kaisa Erkintytär (496/9), toinen mies

10 Juho Juhonpoika Kuorevedeltä 1713 -1735, syntynyt 1682 Suinula Marttila, kuollut 15.2.1754 Leppälä Leppäkoski
1 vaimo Kaisa Erkintytär 1713, syntynyt 1678 Elämäntaipale Tamminiemi, kuollut 8.12.1737 Vilppula
2 Juhon vaimo 1739 Liisa Joosepintytär, leski Ranta-Pusulta, Syntynyt 9.4.1696 Ruovesi Hakoniemi, kuollut 11.1.1786

Ed. Poikapuoli, Juhon Juhonpojan poikapuoli, Kaisa Erkintyttären (496/9) ensimmäisestä aviosta Juho Tuomaanpojan (496/9) kanssa.

11 Tuomas Juhonpoika 1736 – 1749, syntynyt 29.9.1701, kuoli 1761 puumerkki 1747.
Puoliso Kaisa Tuomaantytär syntynyt 1704, kuoli 1765

Edellisen vävy, Tuomas Juhonpojan (Ab11) tytär

12 Kustaa Simonpoika Mäntsästä 1750 – 1794, syntynyt 1726, kuollut 1794
Puoliso Anna Tuomaantytär syntynyt 27.3.1731 kuollut 1791.

---

496 Alanen-Philpula

Talon Philpula nimi muuttuu 1771, kun Ruoveden historian mukaan tämä Philpulan talonpuoli siirtyy vanhan Philpulan talon alueelta ja nimeksi sille tulee Alanen-Philppula tästä eteenpäin.

Kustaa Simonpojan aikana hän siirtää oman talonsa pois vanhan Philpulan pihapiiristä n. 100-150m päähän ja siitä aletaan käyttämään kansankielessä nimeä Alanen-Philpula.

Alanen-Philpula talosta lohkaissee Kustaa Simonpoika kaksi torppaa pojille. Lisäksi hänen vanhin poikansa jatkaa Alanen-Philpula talon isäntänä

1. *Kustaa Simonpoika (Ab12) erotuttaa toiselle pojalleen Kustaa Kustaanpojalle osuuden talosta vuonna 1795. Tästä muodostuu Huutoniemen torppa ja myöhemmin se on talo.*

2. *Alanen-Philpulan talosta lohkaistaan n. 1802 toinenkin torppa Kustaa Simonpojan toiselle pojalle, Matts Gustafsonille. Tästä muodostuu Tuhrusniemi ja myöhemmältä nimeltä Wälikoski.*

3. *Kantatalossa Alanen-Philpula jatkaa 1796 vuonna. Taloa kutsutaan edelleen virallisesti nimellä Philpula, isäntänä Kustaa Simonpojan poika, Simo Kustaanpoika (496/13) s. 1749.*

---

496 Alanen-Philpula

… jatkoa 496 kohdasta 12

Ripikirja 1777 – 82 Simo Kustaanpoika on merkitty nuoreksi isännäksi

Kustaa Simonpojan (496/12) poika
13 Simo Kustaanpoika 1795 – (1823), syntynyt 13.10.1749
Puoliso 1778 Anna Samulintytär Haapamäestä, syntynyt 21.5.1759, kuoli 1823

Tähän päättyy Ruoveden Talonhaltija luettelon Alanen-Philpula isäntätiedot. Olen kuitenkin lisännyt muutaman isännän heidän jälkeensä tähän loppuosaa.

---

496 Alanen-Philpula lisäykset

Michel Erikson Philpula esitti 1812 päivätyllä asiakirjalla ostaneensa Abraham Simonsonin osuuden Alane-Philpulasta. Michel Erikson ja Simo Philpula käräjöivät sopimuksen täyttämättömyydestä 1816.
Abraham Philpula (496/14) teki huhtikuussa 1816 sopimuksen appensa Michel Eriksonin kanssa Phipulan kotitilan määräaikaisesta hoitoon antamisesta Michel Eriksonin (Philpula) kanssa.

… jatkoa 496 kohdasta 13

Edellisen Simo Kustaanpojan (496/13) poika

14 Abraham Simonpoika 1812 – 1830 syntynyt 30.10.1792, kuolee 7.6.1830
Puoliso Hedvig Michelsdoter syntynyt 8.8.1798
(Poika Adolf Abrahamsson oli alaikäinen ja saa talon haltuunsa vasta n. 1856)

Rippikirjassa 1824 – 30 käytetään talosta nimitystä Philpula Nedre, (Alanen Vilppula). Talo on 1/6 manttaalin talo.[7]

496 Mäkitalo

Rippikirjassa esiintyy 1836-43 ensimmäisen kerran talon nimi Philppula Mäkitalo, myös muodossa Mäki esiintyy nimi talolle 1844-50 rippikirjassa.

15 Ed. Puolison Hedvig Michelsdoter (496/14),
2 puoliso Juha Matinpoika n. 1831 – 55 syntynyt 8.7.1798 (Isäntä renki, räätäli)
Puoliso Hedvig Michelsdoter syntynyt 8.6.1798

Seuraava isäntä Adolf Abrahamson (496/16), (Aatu Aaponpoika), oli Hedvig Michelsdoterin ja Abraham Simonso (496/14) poika. Hänen ollessaan lapsi, (alaikäinen isännäksi), taloa isännöi Hedvigin toinen mies Juha Matinpoika (496/15). Adolf s. 1828 sai talon isännyyden tultuaan täysikäiseksi.

Abraham Simonsonin (496/14) poika

16 Adolf Abrahamson (Aatu Aaponpoika)1856 (14.9.1859) – 1867 Syntynyt 26.2.1828
Puoliso Anna Carolina Simontytär syntynyt 1.4.1831 Korpula
Anna Carolina käytti Carolina nimeä itsellään. Avioon mennessä hän oli piikana Peltolassa ja Aatun vanhemmat eivät olleet ensin hyväksyä nuorikkoa poikansa puolisoksi.

(Adolf perii Alanen Vilppulan talosta puolet ja toisen puolen hän ostaa Äitinsä toiselta mieheltä Juho Matinpoika (496/15), eli isäpuoleltaan).

Mäkitalo myydään 10.8.1867 Kustaa Mikonpojalle, syntynyt 1818. Löytyy rippikirja 1863-69 sivu 32.

Mäkitalo myydään

17 (Juho) Kustaa Mikonpoika Seppälä 1869 - 1873 , syntynyt 20.3.1818
Puoliso Henriikka Miina Tapaninen syntynyt 23.6.1824 Kuorevesi
*Juho Kustaa käytti nimeä **Kustaa Mikonpoika Mäkitalo***

[7] Tuomo Koukkula Vanhan Ruoveden Historia siv. 21 kertoo Vilppulan Ajoksen kantatalosta irtautuneen 1771 Alanen-Vilppula eli Mäkitalon.

Edellisen vävy (496/17)

18 Heikki Etvart Heikinpoika Salo n. 1873 – 1892 Syntynyt 3.2.1843 Orivesi
Puoliso Anna Liisa (Leena) (Helena) Kustaantytär syntynyt 11.11.1847
Puoliso **Anna Liisa oli talon isäntä** emäntänä ja omisti talon **vuoteen 1897**

*1890 Mäkitalon vävynä ilmoitettu **Artturi Miinanpoika** syntynyt 1867 ja hänen puolisonsa, **Mäkitalon Heikki isännän (496/18) tytär, Tekla Heikintytär** syntynyt 11.11.1873.*

1881 -1890 rippikirjan mukaan taloa asui isäntäparin lisäksi kaksi vanhempaa isäntää saman aikaan, sekä talon vävyksi merkitty Artturi Miinanpoika.

Edellisen vävy (496/18)

19 Eemeli Aaponpoika 1892 (1894) -, syntynyt 30.7.1872, kuoli 1896
Puoliso leski Eliina Heikintytär syntynyt 14.9.1871

*(Avioliittoon sisältyi ehto siitä, että jos Heikin (496/18) ja Helena Kustaan tyttären tytär, **Elina Heikintytär s. 1871**, avioituu myöhemmin **Eemil Aaponpojan** kanssa, niin he saavat omistukseensa Mäkitalosta puolet). Eemeli kuoli 1896 ja hänellä ei ollut lapsia Elinan kanssa. **Elina myi talon Juho Heikinpoika Selin – Hoikkalalle 14.10.1899** (496/19))*

Leski Elina Heikintytär s. 1871 avioitui uudelleen Semmi Lindellin kanssa s. 1870 ja muutti Mäkitalon Lahdenperään.

Mäkitalon ostaa Pihlajalahdelta Hoikkalasta kotoisin oleva Juha Henrik Selin (Heikinpoika), syntynyt 1855.

20 Juho Henrik Selin n. 1891 - syntynyt 21.3.1855
Puoliso Hetastiina Mannintytär syntynyt 13.1.1853

Edellisen (496/20) poika

21 Juho Herman Juhonpoika Mäkitalon[8]. 1910 -, syntynyt 18.4.1879
Puoliso Hilma Kaisa Dominiuksentytär syntynyt 3.10.1877 Ähtäri

Edellisen poika

22 Jaakko Johannes Mäkitalo n. 1935 syntynyt 11.6.1911 kuoli 31.7.1941
Puoliso Hilma Ellen syntynyt 1909

Edellisen poika

23 Mikko Mäkitalo syntynyt 1936
Puoliso Marja-Leena kuoli 2024

Nykyinen isäntä 2026 Edellisen poika

24 Mika Mäkitalo
Puoliso Taina

[8] 1910 – 1920 luvulta löytyy kirja Ajostaipaleen kylän taloja ja torppia; Seppo Saarinen kokoelmat

497 Niemi (Huutoniemi)

uudistalo, aluksi torppa.

Alanen-Philpula talosta lohkaistaan osa, torppa / talo Huutoniemi 1789

Tätä jako-osaa talosta Alanen-Philpulasta aletaan kutsua nimellä Niemi, myöhemmin Huutoniemeksi. Talo on 1/12 manttaalin talo.

Asutuksen yleisluettelossa 1789 mainitaan Niemi torppa.

Kustaa Simonpojan (496/12) poika

1. Torppari Kustaa Kustaanpoika torppari 1789 – 1795, syntynyt 1755, kuoli 1795
   Puoliso 1789 Maria Heikintytär Suluslahdesta toimi isäntä emäntänä 1796, syntynyt 23.6.1772.

Torpan nimi muuttuu Huutoniemeksi ja se saa talon arvon

Asutuksen yleisluettelossa 1800 torppa Niemi ja 1805 Huutoniemi torppa
Rippikirjassa 1802-7 esiintyy Huutoniemi talona, ei enää torppana.

Lesken, Mari Heikintytär (497/1), toinen mies

2. Matti Erkinpoika 1797 – 1807, syntynyt 21.11.1770
   Puoliso leski talokas Maria Heikintytär syntynyt 23.6.1772

Huutoniemelle tulee uusi isäntäperhe Orivedeltä 12 vuoden ajaksi

Talo saa uudet omistajat Orivedeltä

3. Johan Jöransson 1831 - 1843 syntynyt 7.10.1771 Orivesi, kuoli 18.9.1844
   Puoliso Lisa Stina Stephansdoter syntynyt 26.11.1772 Orivesi
   Perhe asuu Oriveden Sahrajärven Halvonojan uudistaloa ennen muuttoa.

Huutoniemi palaa vanhaan sukunsa hallintaan.

Isä Kustaa Kustaanpoika (497/1).

4. Abraham Gustafsson (Aapo Kustaanpoika) 1844 - 1862 syntynyt 15.3.1791(3), kuoli 1866
   Puoliso Lena Eriksdoter syntynyt 17.3. 1803 Orivesi, kuoli 1874
   Veljesten Anders ja Abraham tiedot ovat sekaantuneet rippikirjoissa. Kyseessä on Abraham Gustafsson, jonka syntymäaika on 15.3.1791. Anders veli puolestaan on syntynyt 16.11.1792 ja hän avioitui Lisa Johansdoterin kanssa s. 1793. Hän on 1817 torpparina Kapakan torpassa.

Edellisen (497/4) poika

5. Kalle Kustaa Aaponpoika n. 1863 – 1890 syntynyt 15.4.1834
   Puoliso Henriikka Antintytär syntynyt 9.12.1835

Edellisen poika

6. Kalle Kallenpoika n. 1894 – , syntynyt 24.4.1866
   Puoliso Aleksandra Hermannintytär syntynyt 7.10.1871

Huutoniemeä koskevat tietoni lopetetaan tähän

Uusi talo lisätty

Tuhrusniemi myöhemmin Wälikoski (Välikoski)

KUSTAA SIMONPOIKA ANTAA MYÖS TOISELLE POJALLEEN MATILLE TORPAN

HUOM! Tämän talon nimi / tiedot ei esiinny Ruoveden historian Talonhaltija luettelossa.

Välikoski

Alanen-Philppulan talosta lohkaistaan osa, torppa / talo Wälikoski 1802.

1813-16 rippikirjassa käytetään talosta nimeä Tuhrusniemi Wälikoski

Kustaa Simonpojan (496/12) poika

1. Matts Gustafsson 1802 - 1823 , syntynyt 18.11.1751
   Puoliso Lisa Michelsdoter syntynyt 8.9.1761

Edellisen poika

2. Henrik Mattsson 1836 -43 syntynyt 28.1.1793
   Puoliso Maija Stina Hendiksdoter syntynyt 4.9.1800

Edellisen poika

3. Henrik Benjamin Henriksson n.1851 -1875, syntynyt 18.7.1820
   Puoliso Hedda Matsdoter syntynyt 15.4.1825

Edellisen poika

4. Juha Heikinpoika n. 1876 - 1904 , syntynyt Juha Heikinpoika 20.4.1845
   Puoliso Hilta Karoliina Antintytär syntynyt 2.12.1844 Virrat

Edellisen (Ab ½ - 2- d) poika

5. Eemeli Juhanpoika n. 1905 -, syntynyt 1.9.1870
   Puoliso Tyyne Maria Juhontytär syntynyt 27.3.1886

Välikoskea koskevat tietoni lopetetaan tähän

P.S.

Se että vanhasta Philpulan talosta siirtyi osa, Alanen-Philppula, sille paikalle, joka nyt tunnetaan Mäkitalona, selvisi Vanhan Ruovesen historiakirjasta. Vuosi, jolloin erottaminen tapahtui, oli 1771 ja liittyy varmaankin isojaon tapahtumiin.

Samaan aikaan kun tuli käyttöön nimi Alanen-Philppula oli luonnollista, että oli olemassa myös Ylänen-Philppula. Kartta Filppula Bys Åkrar, jonka on piirtänyt C. G. Leván vuodelta 1793, vahvistaa käytännön ja nuo tilojen nimet.

Ylänen-Philppula, joka myös siirtyy vanhan Philppulan paikalta n. 400m länteen ottaa nimekseen silloin Peltola nimen. Tämä tapahtuu vuoden 1824- jälkeen. Ruoveden rippikirja 1825-30 antoi näkemyksen, että Peltolan talon perustamisaika olisi 1826 vuosi.

Vanhoista 1950-luvun, filosofian tohtori Erkki Ala-Könnin, haastatteluäänityksistä selvisi ennen tuntematon asia tuosta alkuperäisen Philpulan talon taloryhmästä. Haastateltava Mäkitalon tytär Sylvi Tuohilampi o.s. Mäkitalo kertoi vanhan Philppulan kaikkien talojen palaneen. Ajankohdaksi hän sanoi sen tarkkaan olleen helluntaiaattona, mutta vuosi ei ollut tiedossa. Hän kertoi ajankohdan olleen ennen suurta nälänhätää 1867. Omissa selvityksissä palon aika näyttäisi olevan sen jälkeen, kun Peltola ja Mäkitalo olivat siirtyneet jo pois tältä alueelta. Aikahaarukka lienee vuodet 1840 -60. Miksi tulipalosta ei ole kerrottu historiatiedoissa aikaisemmin. Olettaisin, että kyse on siitä, että paikalla palaneet rakennukset eivät olleet enää kovin tärkeitä kumpaisellekaan suvulle, Mäkitalo ja Peltola. Ehkä vain palvelusväen käytössä olleita vanhoja tupia ja muita pihan rakennuksia. Siksi siitä ei tehty mitään paloapu anomuksiakaan.

Lähteet; Suomen Asutuksen Yleisluettelo, Ruoveden ja Vilppulan rippikirjat, Tuomiopöytäkirjat, Ruoveden historian Talonhaltijaluettelo, erilaiset alueen kartat omat haastattelut.

21.2.2026 VIRRAT

Seppo Saarinen